

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Langáška a soudců Filipa Dienstbiera a Jana Kratochvíla v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, sídlem Národní 16, Praha 1, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 4. října 2022 č. j. 10.01-000490/22-002, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. prosince 2022 č. j. 15 A 88/2022-13,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Rozhodnutím označeným v návěti žalovaná neurčila žalobci advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby dle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

[2] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) usnesením označeným v návěti zamítl žádost žalobce o přiznání osvobození od soudních poplatků v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované. Městský soud konstatoval, že prohlášení žalobce o jeho finanční situaci není dostatečné, neboť z něj není zřejmé, jaký vliv má na příjmy žalobce jeho invalidita, a výdaje jsou konkretizovány též zcela neurčitě. Žalobce nijak nespecifikoval své výdaje na bydlení, resp. neuvedl, jak si bydlení zajišťuje, a není jasné, jaké výdaje měsíčně skutečně vynakládá. Ohledně svých majetkových poměrů tak uvedl neurčité a nevěrohodné údaje a svá tvrzení ani řádně nedoložil. Městský soud zároveň dospěl k závěru, že žalobce institut osvobození od soudních poplatků zneužívá. Z četnosti

a způsobu vedení sporů je zjevné, že žalobci nejde o přezkum napadených rozhodnutí, nýbrž o spory jako takové. Městský soud proto žalobci dobrodiní institutu osvobození od soudních poplatků odepřel.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost. Namítal, že městský soud ignoroval výslovný rozsah jeho žádosti, která směřovala na osvobození od zákonodárcem pevně stanoveného poplatku, nikoliv od soudních poplatků. Dále podle stěžovatele městský soud nedostatečně zohlednil jeho *chudobnost*, která plyne už z jeho příjmu ve výši životního minima. Městský soud si též vybírá judikáty, jak se mu hodí, a některá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu zase přechází. Nakonec stěžovatel podotkl, že městský soud ignoruje, že Listina základních práv a svobod je aplikovatelná přímo, a zpochybnil jeho nezávislost.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[5] Podle § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.*

[6] Při posuzování žádosti o osvobození od soudních poplatků je zapotřebí vyjít z toho, že „§ 36 odst. 3 s. ř. s. stanoví výjimku z pravidla – soudní poplatky jsou účastníci řízení z dobrých důvodů (zejména kvůli omezení podání k soudům na ta, která jsou vskutku vážně míněna, a kvůli částečnému krytí nákladů na fungování justice) zásadně povinni platit a pouze výjimečně mají být od této povinnosti osvobozeni“ (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. května 2010 č. j. 1 As 70/2008-74, č. 2099/2010 Sb. NSS). Zároveň Nejvyšší správní soud konstantně uvádí, že nedostatek prostředků musí doložit účastník řízení, který o osvobození žádá. Pokud danou povinnost nesplní, soud jeho majetkové poměry z úřední povinnosti nezjišťuje (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. ledna 2005 č. j. 7 Azs 343/2004-50, č. 537/2005 Sb. NSS, nebo usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. srpna 2010 č. j. 1 As 23/2009-95, č. 2163/2011 Sb. NSS).

[7] Nejvyšší správní soud přisvědčuje městskému soudu, že údaje uvedené stěžovatelem k osvědčení jeho nemajetnosti jsou neurčité a nevěrohodné, a to jak po stránce příjmů, tak i výdajů. Stěžovatel v prohlášení nijak nespécifikoval běžné a pravidelné měsíční výdaje a jasné není ani to, jak si zajišťuje bydlení. Stěžovatelem předložený doklad o invaliditě zároveň budí pochybnosti o jeho měsíčních příjmech, které uvádí pouze ve výši životního minima, svůj případný invalidní důchod nedokládá, ani jeho tvrzenou nulovou výši neosvětluje. Rovněž své výdaje nekonkretizoval, není jasné, jak své bydlení zajišťuje, jaké

pokračování

výdaje měsíčně skutečně vynakládá. Jinými slovy, z prohlášení stěžovatele o jeho majetkových poměrech a předložených dokladů přesvědčivě neplyne, že stěžovatel nemá dostatečné prostředky. Stěžovatel tedy nesplňuje základní předpoklad pro osvobození od soudních poplatků. Městský soud zároveň nijak nezpochybnil *chudobnost* stěžovatele, nýbrž pouze ve vztahu k nynějšímu řízení dospěl ke správnému závěru, že stěžovatel své majetkové poměry pro účely osvobození nedostatečně popsal a doložil. Nejvyšší správní soud neshledává nic problematického ani na judikatuře, o niž městský soud své usnesení opřel. Citovaná rozhodnutí jsou pro řešenou věc relevantní a zároveň nelze přisvědčit stěžovateli, že by městský soud účelově cokoliv vynechal.

[8] K dalším námitkám stěžovatele Nejvyšší správní soud konstatuje, že se jedná vesměs o obecnou kritiku, která postrádá opodstatnění a relevanci k projednávané věci. Z argumentace stěžovatele navíc není vůbec zřejmé, jak by měl městský soud v usnesení Listinu základních práv a svobod přímo aplikovat nebo v čem shledává stěžovatel nedostatek jeho nezávislosti. Stejně tak není důvodná argumentace stěžovatele, že městský soud jeho žádost o osvobození od *zákonodárcem pevně stanoveného poplatku* vztáhl na soudní poplatky *en bloc*, resp. že v souladu s dikcí § 36 odst. 3 s. ř. s. v usnesení užívá spojení *osvobození od soudních poplatků*. Stěžovatel sice v návaznosti na usnesení ze dne 27. října 2022 č. j. 15 A 88/2022-9, kterým ho městský soud vyzval k uhrazení soudního poplatku za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu [položka 18 bod 2 písm. a) sazebníku poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích], žádal o osvobození od tohoto poplatku, městský soud však nijak nepochybil, jestliže postupoval výše uvedeným způsobem.

IV. Závěr a náklady řízení

[9] Nejvyšší správní soud tedy ze shora uvedených důvodů neshledal kasační stížnost důvodnou, pročez ji zamítl podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Rozhodl tak bez jednání podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[10] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci plný úspěch, nevznikly jí však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročez se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. března 2023

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu

